

İstanbul Koruyucu Aile Derneği'nin

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı – İstanbul İl Müdürlüğü –
Koruyucu Aile Birimi Şube Müdürü Ahmet Emin Baysal ile

22.10.2020 tarihinde çevrimiçi olarak yaptığı soru-cevap seansı notları:

1. Biyolojik aile görüşmesi:

Baz aldığımız ana mevzuat **Koruyucu Aile Yönetmeliği**'dir.

a) Biyolojik aile görüşmelerinde standart uygulama ne şekildedir?

Bizim koruyucu aile birimi olarak, hem biyolojik aileyi hem de koruyucu aileyi takip etme görevimiz ve sorumluluğumuz var. Biz öncelikle koruyucu aileyi takip ediyoruz. Biyolojik aile eğer çocuğu ile ilgileniyorsa bize ulaşıyor, durumunu anlatıyor, biz de bu durum üzerinden hareket ediyoruz. Yani biyolojik aileden bize talep gelmesini bekliyoruz, talebe dair dilekçesini alıyoruz. Eğer uzun süredir çocuğunu görmeyen aile ise birkaç defa birimize gelmesini sağlıyor ve kararlılığına bakıyoruz. Kararlı ise veya düzenli görüşen biri ise görüşme talebi bize ulaştıktan sonra o ailenin dosyasına bakan uzman koruyucu aileye ulaşıyor, genellikle 1-2 hafta içinde uygun bir görüşme günü belirlenmeye çalışılıyor. Hafta içi hiçbir şekilde uygun olmuyorsa görüşmeyi hafta sonu yapabiliyoruz. Bahçelievler'de ciddi güvenlik önlemleri sağlanmış durumda, fiziksel koşulları da daha iyi. Anlaşılan günde öncelikle koruyucu aile merkezimize gelerek çocuğu uzmanına teslim ediyor. Çocuk ve biyolojik aile 1-1,5 saat arası görüşme yapar. Uzman bu süre boyunca özellikle ilk görüşmeleri ise görüşme boyunca kesinlikle çocuk ve aile ile aynı ortamda bulunur. Çocukla uzun zamandır görüşen bir aile ise (çocuğa zarar vermeyeceğini bildiğimiz, yakından tanıdığımız bir aile ise), aile ve çocuktan emin olduktan sonra, ailelerin çocukla yalnız bırakıldığı durumlar olur.

Eğer aile çocuğunu en az 6 aydır görmüyor ise görüşme öncesi aileyi tanımak, kararlılığını ölçmek ve çocuğun dünyasına zarar vermemesi önlemek için birimize birkaç defa gelmesini sağlıyoruz. Biyolojik aile her istediğinde çocuğunu görür diye bir uygulama yok. Biyolojik ailenin kararlı ve istikrarlı olduğunu gördükten sonra koruyucu aile aranıyor.

Bir biyolojik aile görüşmesi bittiğinde bir sonraki görüşme için hemen biyolojik aileden dilekçesini o anda alıyoruz ve bir sonraki ay için görüşme planlaması yapıyoruz.

Biyolojik aile görüşmesi tamamlandıktan sonra uzman çocuğu alır, koruyucu aileye teslim eder. Görüşme yapıldığına ilişkin tutanak tutulur. Rutin işleyişimiz bu şekilde.

b) Biyolojik aile görüşmesinde uygunsuz görülen davranışlar nelerdir, bunlara karşı bir ihtar mekanizması bulunuyor mu?

Biyolojik aile görüşme sırasında şu kurallara uymalı şeklinde hazırlanmış mevzuata dayanan bir liste bulunmuyor.

Görüşme sırasında aynı ortamda bulunan kamu personeli olan kişinin yani dosyadan sorumlu olan görevlinin (özellikle kritik vakalarda 2 görevlinin aynı anda ortamda bulunması sağlanıyor) tuttuğu tutanak esastır, mevzuat anlamında bu belge esas alınır. Ailenin çocuğa zarar verecek, çocuğu olumsuz etkileyecek sözler söylemesi ya da fiziksel müdahalede

bulunması gibi durumlarda meslek elemanı tutanak tutar. Buna benzer olumsuz durumlar yaşanırsa tutanak olarak dosyaya bu bilgi girer, biyolojik aile ile yapılan görüşmelerin sıklığı azaltılır, yazılı ihtar verilebilir. Bu şekilde yaptırımlarımız var.

Dava açılması durumunda bu tutanaklar ve dosyadaki bütün belgeler mahkeme ile paylaşılır. Biz mahkemeden gelen kararı uygulamak zorundayız. Hâkim 3 ay 6 ay gibi bir süre çocuğun biyolojik aile ile görüştürülmemesi karar verebilir. Verilen süre bitince aile görüşmesi ailenin talebi halinde tekrar başlatılır. Biz koruyucu aile komisyonunu toplayarak 'biyolojik aile çocuğu hiç göremez' gibi bir karar veremeyiz, böyle bir yetkimiz yok. Buna sadece mahkeme karar verebilir. Oda belli bir süre için. Yani sınırsız görüştürmeme kararı yok.

2. Biyolojik aileye dönüş süreci:

a) Kurumdaki çocukların biyolojik aileye dönüş süreci nasıl işliyor? Koruyucu aile yanındaki çocukların biyolojik aileye dönüş süreci nasıl işliyor? Farklar nelerdir?

Kurumlarda/kuruluşlarda maalesef çok fazla çocuk olduğu için çocukların biyolojik aileye döndürülmesi birinci hedeftir. Çocuk eğer kurumda ise aileye döndürülmesi talebi geldiğinde çok detaylı inceleme yapılmaz. Aileye döndürülme işlemi hızlı bir şekilde yapılır. Kurum ortamı çocuk için sağlıklı değil, aile ortamı sağlıklıdır, çocukla ilgilenecek bir ailesi varsa, geçmişinde çocuğu tanıyan birisi varsa, akrabası varsa, çocuğun kendi çevresinden birileri varsa o kişilere döndürülmeye çalışılır. Bu süreçte biyolojik aileye sosyo-ekonomik destek verilir.

Koruyucu aileden biyolojik aileye döndürülme sürecinde tüm etmenler çok daha uzun süre ve farklı açılardan irdelenir. Biyolojik ailenin kendini kanıtlaması ve ileride çocuğun mağdur olmayacağına bizi ikna etmesi istenir. Detaylı inceleme yapılır. İnceleme sonucunda talebi uygun bulunmayan biyolojik aile ret edilir (mahkemeye yansıtılmaz) ve konu henüz koruyucu aileye yansıtılmadan kapanmış olur. Ailenin ret edildikten sonra istediği kadar tekrar başvurma kararı var, biz belirli sürelerde tekrar inceleme başlatıyor ve ailenin şartlarını tekrar değerlendiriyoruz. Örneğin gelir durumu uygun değil tespiti yapılmışsa bir sonraki başvurusunda buna dair kanıtlayıcı belgeyi bize sunmasını talep ediyoruz. Eğer inceleme sonucu olumlu kanaat oluşursa, çocuğu koruma altına alan hâkime konu sunulur ve kararı hâkim verir. Koruma kararını kaldırırca çocuk biyolojik ailesine teslim edilir.

Süreç şu şekilde işletiliyor: biyolojik aile dilekçe verir. Dosyaya bakan uzman ikna olduktan ve olumlu görüş verdikten sonra farklı 2 uzman daha dosyayı inceler, aileyi ziyaret eder. Dosya Koruyucu Aile Komisyonuna sunulur. Komisyon detaylıca tüm kriterleri sorgular. Karar olumlu ise dosya mahkemeye intikal ettirilir.

Biyolojik aile profilinin olumlu olmasına verilecek örnek: Biyolojik ailede anne hayata tutundu, iş kurdu ve çalışmaya başladı, çocuğu sürekli ve düzenli olarak ziyaret etti, çocukla iletişimi düzgündü, çocuk ona anne demeye başladı. Bu arada koruyucu ailede de çocuğa çok iyi bakım veriliyordu, iyi profilde bir aile idi. Biyolojik aile üzerine düşen sorumlulukların tamamını yaptı ve bu süreç 8 ay sürdü. En olumlu profilde 8 ay süren bu süreçte çocuğun biyolojik aileye dönmemesinin önünde herhangi bir engel yoktu.

Biyolojik ailede saldırgan, agresif, patolojik bir yapı varsa, biz ruh ve sinir hastalıkları hastanesinden rapor talep edebiliyoruz. Sabıka ya da başka türlü bir gerekçeyi sebep göstererek mahkemeye yansıtmadan önce biyolojik ailenin çocuğu almaması konusunda önleyici olabiliriz.

Biyolojik aile; aile bakanlığı ya da koruyucu aile birimine hiç başvurmadan doğrudan çocuklarının koruma kararını kaldırmak için dava açabilir. Kendini kanıtlar, mahkemeden karar çıkartırsa çocuğunu alabilir.

Yönetmeliğe göre biyolojik aileler bir yılda 30 günü geçmemek şartı ile yatılı olarak çocuklarını yanlarına alabilirler. Yatılı izni vermek için aileler titizlikle ve detaylı şekilde incelenir, çocuğun yatılı gideceği ev incelenir, daha önce o evde ya da biyolojik ailenin yanında yaşadığı travmatik olaylar varsa gözden geçirilir ve buna göre karar verilir.

Koruma kararı kaldırılarak biyolojik aileye teslim edilen veya reşit olarak sistemden çıkan yani her ne sebeple olursa olsun koruma kararı kaldırılan tüm çocukları 1 yıl boyunca izlemekle görevli bir birimimiz var.

Çocuğun biyolojik aileye dönmesi durumu çoğu koruyucu ailenin yaşadığı korkusu büyük ama gerçekleşme oranı düşük bir gerçektir.

b) Mahkeme karar vermeden önce çocuklara biyolojik aileye geri dönmek konusundaki fikrini soruyor mu?

12 yaşından büyük çocukların görüşü alınır. 15 yaşından büyüklerin görüşü alınmak zorundadır, eğer alınmadan karar verilmişse teknik olarak eksiklik vardır, itiraz neticesinde dava bozulabilir. Hâkim 12 ya da 15 yaşından büyük olsa da çocuğun görüşünü alır ama ona göre karar vermek durumunda değildir. Hâkim çocuğun görüşünün aksi yönünde karar verme yetkisine sahiptir.

c) Yabancı uyruklu çocuklarda süreç nasıl işliyor?

Biyolojik anne yabancı uyruklu ve çocuğunu alıp ülkesine dönmek istiyor ise bizim söz söyleme, karar verme yetkimiz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına göre daha az. Bu durumda konsolosluga haber verilir, konsolosluk 'vatandaşımı yani çocuğunu alıp ülkeme götürüyorum, ne tür bir bakım modeli uygulayacağıma ben karar vereceğim' diyebilir. Bu konuda annenin ülkesinin tavrı çok önemlidir. Uygulamada ülkeler arasında imzalanmış olan sözleşmeler baz alınır. Uygulama ülkelere göre farklılık gösteriyor, her ülkenin kendi süreci var. Mütekeliyet(karşılıklılık) esası var. Sınır dışı edilen ve kendi ülkesine dönen anneler ülkelerinden belirli sürelerde çıkış yapamıyor, (Örneğin Türkmenistan deportla ülkesine giren vatandaşlarını 5 yıl süreyle tekrar ülke dışına çıkartmıyor) o nedenle giderken yanında çocuğunu da alıp ülkeden çıkmak istiyorlar. Eğer çocuğu ile duygusal bağı güçlü ise doğru olanda budur.

Bize bu şartlarda bir talep geldiğinde hızlı bir şekilde çocuk ve koruyucu ailesi inceleniyor, çünkü eğer ayrılık olacaksa bir an önce olması hem çocuk hem de koruyucu aile için daha sağlıklı olur. Başvuran kişinin biyolojik anne olması ve çocukla duygusal bağının güçlü olması önemlidir.

TC vatandaşı olmayan çocuklar için eğitim ve sağlık hizmeti alma konusunda sorun yaşamazlar, aynı TC vatandaşı gibi hizmet alırlar. Pasaportları olmadığı için yurt dışına çıkamazlar. Evlat edinilmeleri uygun değil fakat dava açılarak alınmış olan çocuklar mevcut, birkaç emsal örnek var. Şu an için Suriye özelinde bir emsal bulunmuyor.

Yabancı uyruklu çocukların tasarruf hakkı:

Koruyucu aile yanında olan çocukların vasisi, kayyumu ya da velisi yanında olmadığına kendi adına bankada hesap açılmıyor. Kayyum ve vasi atanarak hesap açılabilir. Tasarruf hakkını 18 yaşına geldiğinde kendisi alabilir. TC vatandaşı olmayan çocuklar için de (99 ile başlayan kimlik) bankada hesap açılmıyor. 18 yaşını geçtikten sonra TC vatandaşı olabilir, kanunla tanımlanmış yolları var (evlat edinme, evlilik, ikamet vb.). 5901 nolu Vatandaşlık Kanunu'nu inceleyebilirsiniz.

3. Evlat edinme süreci:

Teknik olarak koruyucu aile yanında olan çocuklar ve yabancı uyruklu çocuklar genelde evlat edindirilmeye uygun olmayan çocuklardır. Eğer çocuklar evlat edindirilmeye uygun olan çocuklar olsalardı onlar koruyucu aile yanına verilmez evlat edindirilirlerdi. Bu konuda evlat edinme mevzuatını inceleyebilirsiniz. TC vatandaşı olmayan çocuklar evlat edindirilme sürecine giremezler. Eğer biyolojik aile 2 yıl hiç arayıp sormamışsa yükümlülüğünü yerine getirmiyor denebilir TMK'nın 311. Maddesine göre anne baba rızası aranmaması kararı talep edilebilir. Hâkim olumlu karar verirse çocuk evlat edinme kategorisine geçer. Koruyucu aile sözleşmesi iptal edilir.

4. Eğitim masraflarının karşılanması:

a) Koruyucu aile yanındaki özel gereksinimli çocuklar için iki katı ödeme yapılmamasının nedeni nedir? Çocukların eğitim ihtiyacı ödemeleri devlet tarafından hangi oranlarda karşılanıyor?

Yönetmelikte özel gereksinimli çocuklarla (engelli raporu olan çocuklar) ilgili madde "% 50 artırımlı olarak ödeme yapılır" der. Çocuğun yaş ve eğitim durumuna göre hangi dilime denk geliyorsa o miktar %50 artırımlı olarak ödenir.

"%100 burs alıyor": Çok yanlış bir tabirdir, bunu düzeltmemiz gerekir. Çocuk özel bir öğretim kuruluşundan faydalaniyorsa oradan burs olarak yararlanmıyor. O kuruluşun ücretsiz okutmak zorunda olduğu %3'lük kontenjandan yararlanıyor. Burs kuruluşun kendi parasını tasarruf etme hakkı ile ilgilidir. Bizim çocuklarımız burslu okumazlar, ücretsiz kontenjandan yararlanırlar. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm özel öğretim kurumları (türüne cinsine bakılmaksızın ör: bale, sürücü kursu) %3'ten az olmamak şartı ile ücretsiz öğrenci kayıt etmek zorundadır. Hatta bu %10'a kadar arttırılabilir der. %3'e tekabül eden sayı belirlenirken kuruluşun ruhsatındaki kontenjan esas alınır, örneğin 100 çocukluk bir okulda 3 çocuk ücretsiz okutulur, hemen 3 çocuğu da almak zorunda değildir, 33 çocuk kaydetmişse 1 tane ücretsiz almalı, 66 çocuk kaydetmişse 2 ücretsiz çocuk alacak gibi...

Bu ücretsiz kontenjan sadece okulun eğitim ücretini karşılıyor, yemek, kırtasiye gibi ücretleri kapsamıyor.

4 yaşından büyük çocukların servis ücreti zaten koruyucu aile birimi tarafından ödeniyor. (önce ödeme yapılıyor, faturası ibraz edilince devlet o tutarı size geri ödüyor.)

b) Kontenjandan yararlanmak için nasıl bir yöntem izlemeliyiz?

Dosyanıza bakan uzmana ilçenizde bulunan ve sizin belirlediğiniz 3 tane özel öğretim kurumunun isimlerinizi dilekçe vererek iletiyorsunuz. Uzman ilgili ilçe milli eğitim kurumuna yazı gönderiyor. Bu kuruluşlarda kaç kişilik kontenjan var ve kaç dolmuş incelenir. Mevzuatta bir öncelik sıralaması vardır, öncelikle şehit çocukları, sonra gazi çocukları, sonra da koruma altındaki çocuklar gelir. Bunlar yoksa toplumdaki diğer aile çocukları bu kontenjandan

yararlanır. Maddi durumu uygun olmayan çocuk yoksa maddi durumu çok iyi olan bir ailenin çocuğu da bu kontenjandan yararlanabilir.

c) Devlet hangi kursların tutarını karşılıyor?

Mevzuatta ödenecek meblağları net olanlar lise ve üniversiteye hazırlık kurslarıdır. Onun dışındakiler meslek edindirme kursları olarak geçiyor.

Gerçekten çocuğun yararına olacaksa, ona ihtiyacı olanı sağlıyorsa, o alanda çocuğun özel bir yeteneği, kapasitesi varsa orada ödenmesi kararı dosyadan sorumlu meslek elemanına bırakılıyor. Bir çocuğa ödenen kurs ücreti başka bir çocuk için ödenmeyebilir. Kursla ilgili ödemeler tamamen çocuğun yetenek ve ihtiyacına bakılarak karar verilir.

Dernek vasfında olan spor kulüplerinden alınan ödeme makbuzları için ödeme yapılmıyor. Ödemenin mutlaka fatura olarak ibraz edilmesi gerekiyor. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ruhsatlı özel bir kuruluş zaten fatura kesebilir. Koruyucu aile yönetmeliğinde ödeme için mesleki eğitim ibaresi vardır. Bu kapsamdaki bir kursun milli eğitim veya sağlık bakanlığı gibi bir bakanlıktan ruhsatlı olması ve vergi mükellefi olması gerekir bu yüzden fatura kesebilir. Fatura kesemeyecek durumda ise veya kamu yararına çalışan bir STK ise buna ilişkin belgeler sunulmalı genel müdürlükten görüş alınmalıdır. Gelen cevaba göre ödeme yapılabilir ya da yapılamaz.

d) Çocuklara psikolojik destek konusunda ödemeler karşılanıyor mu?

Bizim çocuklarımızın %100'ü bir değil üç-dört travma ile geliyor kuruma. Dolayısıyla çocukların psikolojik desteğe çok ihtiyaçları oluyor. Şu anda bu konuda ödeme yapılmıyor, fakat ödemelerin karşılanması konusunda olumlu ilerlemeler var. Standartların çok iyi belirlenmesi gerekiyor. Ayrıca bu çocuklarla çalışarak uzmanlaşmış, onları gerçekten anlayan, yaşadıklarını yakinen bilen uzman bulmak da çok zor. Bu çocuklarla çalışmamış uzmanlarla çalışırken çocuğu anlama ve analiz etme noktasında zaman ve para kaybı yaşanmamış olur.

5. Sağlık sorunu yaşayan koruyucu aile üyesinden birinin vefat etmesi durumunda koruyucu ailelik sonlandırılır mı?

Koruyucu aile üyelerinin boşanma, vefat gibi istenmeyen durumlarda aile olay üzerine ziyaret edilir, gerekli incelemeler yapılır. Bir süre sonra tekrar ziyaret gerçekleştirilir ve çocuk-anne/baba ilişkisi ve istekleri öğrenilir, çocuğun yaşama şartları tekrar değerlendirilir ve ona göre karar verilir. Hemen çocuk alınır gibi bir kanı yürütmek çok yanlış olur.

6. Sağlık:

a) Çocuğun acile götürülmesi durumunda nasıl bir yol izlenmelidir?

Acil demek, özel hastaneler için ambulansla hastaneye gitmek demektir. Ambulansla gidilen tedavi süreçlerinde koruyucu aile suç teşkil edecek eylemde bulunmuş sayılmaz. Özel hastaneler için acile gitmenin şartı ambulans ile gitmektir. Aksi takdirde alınan hizmeti özel hastane fatura eder ve bunun ödeme kalemi yoktur. Devlet hastaneleri ve devlete bağlı üniversite hastaneleri için ambulansla gitme şartı yoktur. Aile ilk fırsatta mutlaka durumu ilgili uzmanını arayarak bilgi verilmelidir. Bu kısmı önemli. Tıbbi müdahale ihtiyacı olan durumlarda doktorun onay alması gerekebilir, o durumda da mutlaka bilgi verilmesi gerekir.

Özel hastanelere acile ambulansla girerseniz durumunda tedavi fatura edilmez.

b) Ücret almayan özel hastaneler var mı?

İstanbul'da Özel Hastaneler ve Sağlık Kuruluşları Derneği adında bir STK var. İl müdürlüğümüz olarak onlarla bir protokol yaptık. Listede yer alan özel hastaneler koruyucu aile yanındaki çocuklardan belirlenen branşlarda herhangi bir ücret almadan hizmet vermektedirler. Hastaneler için bu bir mecburiyet değil iyi niyettir. Bu hususu göz önünde bulundurmak gerekir. Meslek elemanları aracılığı ile listenin güncel halini sizinle paylaşabiliriz.

c) İlaç ödemeleri karşılanıyor mu?

Sağlık giderlerinde, eğer yapılacak operasyon devlet ya da devlet üniversite hastanelerinde yapılamıyorsa özel hastanedeki ödeme karşılanır.

İlaçlar için ayrıca bir ödeme kalemi yok. SGK karşılamıyorsa ödeme yapılamıyor. Çocuğun hastalığına ve duruma göre Genel Müdürlük tarafından onay alınarak bazı ilaç ödemeleri karşılanıyor. Ortopedi cihazı, işitme cihazı, gözlük vs başlığında görüş sorduğumuzda olumlu cevap alabiliyoruz.

7. Vasiyet:

Koruyucu aile olan kişilerin çocuklar üzerine mülk yapmaları yanlış olur. Reşit olmasalar bile mülk üzerinde hissedar olabilirler. Ama en sağlıklı yol vasiyetnamedir. Kendi belirlediğiniz şartlarda vasiyetname ile mal bırakılması en doğrusu olur. Aksi halde vefat durumlarında çocuğun mal varlığına biyolojik ailesi mirasçı olacağı için biyolojik aileye mal/mülk bırakılmış olur.

8. Yabancı uyruklu çocukların doğum yerlerinin düzeltilmesi:

Doğum yeri ve menşei yani memleketinin neresi olduğu farklı bilgilerdir. Nüfus kayıtlarında bazı kayıtlar yanlış yazılmış. Örnek: Bağcılar'da doğan çocuk Türkmenistan asıllı, doğum yerine Türkmenistan yazılmış. Doğum belgesi olan yani çocuğun Türkiye'de nerede doğduğunu kanıtlayabildiğimiz kayıtlar ilgili birimlerle görüşülerek düzeltilecek.

9. Ülkeler arası sportif yarışmalarda (milli takımda değil) yol masrafı karşılanır mı?

Eğitimde çocukla birlikte ülke içinde - şehirlerarası giden ailenin yol ve konaklama masrafı (belirli katsayılar dâhilinde) karşılanıyor. Ama sporla ilgili yönetmelikte bir madde bulunmuyor. Spor çocuk için eğitime dâhil edilerek belki bir ihtimal karşılanabilir ama aileninki karşılanmaz.

10. Bekâr anneler/babalar için SGK ödemesi yapılıyor mu?

Şu anda tek annelere/babalara sigorta yatırılmıyor. Buradaki durum; sosyal güvencesi olmayan bir bireyin koruyucu aile olması anlamına geliyor. Dolayısıyla sosyal güvencesi olması şartı olduğu için SGK ödemesine gerek kalmıyor diye düşünülüyor.

11. Çocukların kurumdaki bakım veren personele sürekli anne demesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

Çocukların anne demesi doğal bir ihtiyaçtan doğuyor. Kurumda kimse onlara "anne diyeceksiniz" demiyor. Çocuklar gördükleri kişilere <kişinin adı> ve anne diyorlar, nadir gördükleri erkeklere de müdür baba derler. Travmatik ama başka bir alternatifimiz yok maalesef. Bunu söylemek çocuklar için doğal bir ihtiyaç.

12. Evlat edinme sürecinde hala 40 yaş sınırı var mı?

Şu an 43 yaşına esnedi bu durum. 43 yaşındaki kişi yeni doğan bebek alabiliyor. 44-45 yaşında 2-3 yaş grubu alıyor. Yaş grupları 2'şer yıl olarak artıyor. 50 yaş ve üstü ailelere 8 yaş ve üstü çocuk eşleşmesi yapılıyor.

13. Evlat edinmede süreç ortalama ne kadar sürüyor?

Çocuğun yaşına, cinsiyetine, hukuksal durumuna, kardeş istenip istenmediğine vb. bir sürü kriterle göre bu sürecin ne kadar süreceği değişiyor. Aile çocukta hangi kriterleri isterse o sıraya giriyor. Örneğin terk çocuk istiyorum derse, yılda 2 tane ter çocuk geldiği için yavaş ilerliyor, 4-5 yıl bekliyor. Ama hukuksal işlemi devam eden çocuk da kabul ederim diyen aile daha hızlı bir şekilde çocuğa kavuşuyor. Cinsiyet seçmeyen aile daha hızlı ilerliyor. Süre tamamen ailenin tercihi ile ilgili.

En az 1 yıllık inceleme süreci var. Evrakların tamamlandığı tarih esastır, bu tarihten itibaren ailenin sırası da ilerlemeye başlıyor. Şu anda yeni doğan grubunda 1 yıl 7-8 ay gibi sürelerde çocuk yerleşiyor.

14. Şu anda koruyucu ailesi olduğum çocuk biyolojik ailesine geri dönerse ve ben tekrar başka bir çocuğa koruyucu aile olmak istersem süreç nasıl işler?

Daha önce hiç koruyucu aile olmamış gibi muamele yapılmaz, her şey tekrar en başından başlatılmaz. Sizin koruyucu aile statünüz devam ettiği sürece koruyucu ailelik belgesi var, 1 yıllık aralarla yenilenir. Her aileden 2 yılda bir sağlık belgesi ve sabıka kaydı istenir. Yeni çocuk öncesi sadece bu 2 belge sizden istenir. Sırada bekleyen aile olarak dosyanız işleme alınır. Dosyanız aktif halde olur ve hemen sıraya girersiniz.

15. Sosyal çalışma görevlilerinin hizmet içi eğitime alınması mümkün mü?

Tüm meslek elemanları maalesef sosyal hizmet uzmanı değiller. Sosyal çalışma görevlisi tanımındalar, yani KPSS ile atanan sosyolog, çocuk gelişim uzmanı, psikolog gibi kişiler. İstanbul'da birimde sosyal hizmet uzmanı olarak sadece Fatih Bey ve Ahmet Emin Bey var. Diğer çalışanlar ağırlıklı olarak psikolog, çocuk gelişim uzmanı ve sosyologlar. Bu alanda çalışmaya resmi olarak yetkililer. Hizmet için eğitimi bir kez değil sürekli olarak alıyorlar.

16. Çocuk koruyucu aileye verilmeden önce biyolojik ailelere bilgi verilmesi mümkün mü?

Yasal olarak koruyucu aileye çocuk önerildiğinde biyolojik ailesine senin çocuğunu koruyucu aileye veriyoruz diye bilgi verilmek zorunda değildir. Ancak bilgi verilmesi iyi olur der, bu şekilde daha sağlıklı bir süreç yönetimi olur. Hatta dosya ile ilgilenen kişi çocuğu koruyucu aileye önermeden önce biyolojik aileyi arayarak çocuğu almasını önerir, aile ile bu konuda çalışması gerekir.

17. Biyolojik ailelere eğitim verilebilir mi?

Maalesef pratikte bu mümkün olmuyor. Biyolojik aileleri bir araya getirmek ve eğitim vermek çok zor. Ulaşıyorlar, bir geliyorlar bir gelmiyorlar vs. Dolayısıyla eğitim vermek gibi sistematik bir çalışma yapılamıyor. Ancak her geldiklerinde kendilerine bilgi veriliyor.

18. Dosya ile ilgilenen danışman değişikliği yapılabilir mi?

Hem biyolojik ailelerden hem de koruyucu ailelerden bu tür talepler sıkça geliyor. Her gelen talebi hemen uygulamaya almıyoruz çünkü bunun sonu gelmiyor, sürekli biri birilerini

beğenmiyor gibi bir durum oluşuyor. Eğer ortada somut ve haklı, ispat edilebilir bir gerekçe varsa durum incelenerek değişim yoluna gidiliyor. Durum istismara neden olmayacak şekilde yönetilmeye çalışılıyor.

19. Taşınma gerçekleştikten sonra çocuğu koruyucu aile mi biyolojik aileye götürmek zorunda yoksa biyolojik aile mi çocuğun olduğu yere gelmek zorunda?

Çocuğun biyolojik ailenin bulunduğu yere götürülmesi yani çocuğu ilk teslim aldığı yere getirmesi esastır. Çünkü ikameti değiştiren taraf koruyucu aile. Biyolojik ailenin gidip görmek gibi bir imkânı olmuyor. Yol ücretini sosyal yardımlaşma vakfı gibi çeşitli kurumlardan bularak yardımcı olduğumuz aileler oluyor. Görüşme iller arası olunca her ay değil, 2 veya 3 ayda bir olacak şekilde ayarlanmaya çalışılıyor.

20. Koruyucu ailesi olduğum çocuğumun abisi İstanbul'da karşı yakada, bize uzak bir sevgi evinde kalıyor. Başvuru yaparak onu bize yakın bir eve aldirabilir miyiz?

Çok zor çünkü çocuğun gittiği okuldan, arkadaşlarından ayrılması zor bir süreç. Ama okul tatile girdiği zaman bir dilekçe yazarsanız biz Çocuk evleri koordinasyon merkezine talebinizi iletiriz. Bu şekilde değerlendirilmesi sağlanabilir.